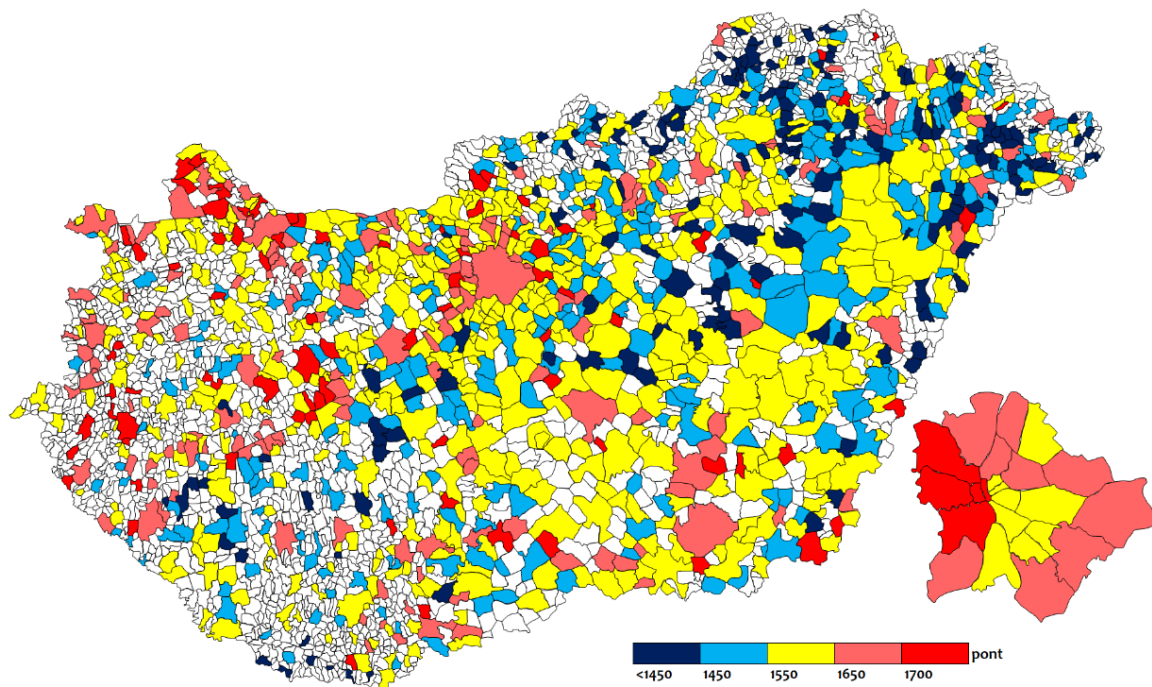

Jelentősek a területi egyenlőtlenségek a kompetencia eredményekben

A szeptemberi tanév kezdetével érdemes pillantást vetnünk az elmúlt 10 év oktatáspolitikájának kézzelfogható eredményeire. **Az Oktatási Hivatal megállapításai szerint a magyar oktatási rendszert jelentős területi egyenlőtlenségek jellemzik, s a kompetenciamérés tanulói átlageredményei nem mutatnak érdemi változást 2008 és 2019 között.**¹ Az Oktatási Hivatal adatai szerint a 2019-es Országos Kompetenciamérés átlageredménye a 6. osztályosok körében 1497, a 8. osztályosok körében pedig 1616 pont volt. A továbbiakban a területi eltéréseket vesszük górcső alá. Ennek oka, hogy a családi helyzet erőteljesen befolyásolja az oktatási eredményeket, ez pedig erős összefüggést mutat a jövedelmekkel, illetve a település típusával.

8. osztályosok kompetenciamérés eredményei településenként, 2019-ben

(átlagértékek, pont)

Forrás: Oktatási Hivatal adatai alapján GKI számítás

Az ország keleti és északkeleti részein fekvő települések körében jóval alacsonyabbak (sok esetben 100-150 ponttal) az értékek, mint az országos átlag. Eközben a főváros több kerületében és az ország északnyugati településein jellemzőbben átlag feletti lettek az eredmények.

A 2010-ben, illetve 2019-ben a pontszám szerint az alsó 10%-ba eső iskolák mind a 6., mind a 8. osztályosoknál az adott évi országos átlag 86-87 százalékát érték el. Ugyanakkor a felső 10 százalékban lévő iskolák 6. osztályosai az átlagnál rendre 6 és 9%-kal, a 8.

¹ https://www.oktatas.hu/pub_bin/dload/kozoktatas/meresek/orszmer2019/Orszagos_jelentes_2019.pdf

osztályosai pedig 4 és 7%-kal ért érték el jobb eredményeket. **Ez azt jelenti, hogy miközben érdemi javulás nem történt az alacsony átlagú iskolák eredményeiben, a korábban is jobban teljesítő iskolák még jobbak lettek.**

Fontos hozzátenni, hogy a nagyobb településeken sokszor több tucat általános iskola működik jelentősen eltérő eredményekkel, ezért is érdemes a településeket külön-külön is megvizsgálni. A nagyobb városokon belül is jelentős különbségek (szórás) figyelhetők meg iskolák között a 6. és 8. osztályosok eredményei esetében. Miskolcon 6,6% és 6,3%, Debrecenben 5,9% és 7,2%, Pécsen 5,2% és 7% Győrött 5,6% és 5,6%, illetve Szegeden 3,2% és 7,4%. volt a relatív szórás² 2019-ben.

Az iskolai eredmények ilyen mértékű, tartósnak látszó területi különbsége arra hívja fel a figyelmet, hogy a közoktatás államosítása sem volt képes kezelni a felhalmozódó problémákat. A tanári, tanítói fizetések elértéktelenedése, a tananyagok, tankönyvek egységesítése nem segíti a leghátrányosabb helyzetben levő tanulók kiemelkedését a tanulás révén. Természetesen **az iskolától sem lehet elvárni, hogy minden hátrányt kompenzáljon:** az iskolai kompetencia eredmények és az adott település átlagos nettó keresetei között közepesen szoros a kapcsolat.³ Ez megerősíti azt a korábbi kutatások által kimutatott hatást, hogy kapcsolat van a tanulók iskolai eredményei és a szülők jövedelmi helyzete között. Emiatt is **érdemes lenne átgondolni a hazai oktatáspolitikai szempontjait és további célzott oktatáspolitikai, illetve vidékfejlesztési programokat szervezni az elmaradottabb települések felzárkóztatása érdekében.** Ez megtörhetné azt az „ördögi kört”, miszerint az alacsony iskolai végzettség alacsony szintű foglalkoztatással jár együtt, amely ráadásul alacsony keresetet biztosít csak, így újratermeli a szegénységet.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092 Budapest, Ráday u. 42-44. Telefon: 06-1-318-1271

E-mail: gki@gki.hu

További információk:

Molnár László, molnar.laszlo@gki.hu, +36-30-577-0832

Hannya Omar, omar.hannya@gmail.com +36-70-425-7261

---

² A relatív szórás megmutatja, hogy a minta értékei mennyire szóródnak átlagértékükhöz képest, így az átlagok eltéréséből fakadó hatást is eltünteti.

³ A matematika eredmények terén 0,29, olvasás-szövegértés terén pedig 0,37 a korreláció értéke.